

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Deciditur difficultas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

objecto cursum Petri, actus autem, qui dicit: Petrus non currit, non habet pro objecto, cursum, sed non cursum, qui tunc non datur, Ergo est actus sine objecto, vel habet pro objecto non cursum, si autem habet pro objecto non cursum, non erit respectu ejusdem objecti assensus & dissensus, quia objectum quod est cursum, non est objectum quod est non cursum, & tamen ille assensus & dissensus deberet esse respectu ejusdem objecti, & si ille actus habet pro objecto non cursum, verus erit, supponitur autem alterutrum horum actuum falsum esse debere.

RESPONDETUR hanc difficultatem non esse respectu assensus & dissensus ponibilis non nisi in eodem subjecto, sed æque impugnare assensum & dissensum positos etiam in diversis intellectibus, quæram enim currente Petro, si dicat Paulus, non currit Petrus, dicat autem illum currere Andreas, quod objectum habeat ille actus, Petrus non currit. Quod si dicas esse tunc objectum non cursum apparentem, & in præsentia idem dici poterit.

IMPLICANTIA ita est, Non potest idem accedere & recedere, commensurari & non commensurari, Ergo neque assentiri & dissentiri eidem objecto.

RESPONDETUR. Assensum & dissensum ita se habere, sicut se habet replicatus homo, qui potest accedere & recedere, non verò sicut homo uniter positus, quare autem homo uniter positus, non possit accedere & recedere. Ratio est, Quia idem accederet & recederet, ab eodem termino, jam autem si ponatur assensus, non idem assensus dissentiret, sicut idem homo accedens recederet, sed aliquid aliud, distinctum realiter, esset dissensus. Deinde commensurari & non commensurari opponuntur sicut esse & non esse, quia important esse tot partium, & non esse tot partium. Jam autem assensus & dissensus, ut dictum, non se habent, ut esse & non esse.

Punctum Difficultatis 2.

Deciditur difficultas.

ASSERO 1. Non adferri legitimam contradictionem, quod stare secum non possint assensus & dissensus. Ratio asserti, petenda ex solutione argumentorum, jam facta.

ASSERO 2. Non posse esse assensum & non assensum circa idem objectum. Ratio quia habent se sicut esse & non esse, adeoque sunt contra-

dictoria formaliter, de quorum ratione est, non posse secum stare.

ASSERO 3. Non esse ullum positivum fundamentum, quod probet assensum & dissensum posse secum stare. Ratio asserti petenda est ex solutione fundamentorum positivorum.

PRIMUM FUNDAMENTUM est. Assensus & dissensus ita se habent, sicut album & nigrum, sed hæc duo possunt secum stare. Ergo & assensus & dissensus.

RESPONDETUR negando majorem, quia compatibilitatis nigri & albi radix est, quod se in gradibus remissis compatiuntur, jam autem tu concedis, assensum & dissensum neque in gradibus remissis se compati. Ergo sequitur majorem esse repugnantiam, inter assensum & dissensum quàm inter nigrum & album. Quam majorem repugnantiam non pervenire usque ad gradum impossibilitatis etiam divinitus tu positivo medio non probas.

Neque valet, si dicas, In assensu formidoloso compati se saltem in gradibus remissis illos duos actus, quia in assensu opinionis nego esse duos actus. Sed esse unum imperfectè assentientem, quia quando elicio v. g. de cursu Petri assensum opinativum, elicio hunc actum, Petrus fortè currit, fortè non currit, qui duo actus non sunt distincti. Quod ipsum probo, quia in illo actu, quo dico fortè currit, jam involvitur fortè non currit. Sic enim non involveretur: Ly fortè non currit, ille actus simpliciter esset affirmativus. Ergo in se simpliciter non involveret formidinem. Quod si ille actus est unus, non probas, quod in gradibus remissis possint se ita duo compati, cum simpliciter non sint duo, sicut in tepido, sunt duo calor & frigus. Casu autem quo fiant distincti actus fortè currit, fortè non currit, non sequitur adhuc in gradibus remissis duo aliqua se compati. importantia assensum & dissensum, sed tantum sequitur, duos quidem esse actus, sed nihil habere unum de assensu tantum, aut de dissensu tantum.

SECUNDUM FUNDAMENTUM Quia non potest ostendi, unde oriatur, impossibilitas horum actuum, si enim oriatur inde, quia scilicet posito assensu exigit assensus, ne à Deo conservetur dissensus, quamvis adsint quæcunque causæ naturales exigentes & producere illum & conservare, unde enim de hoc quod exigit ita v. g. assensus destructionem dissensus, ut istam exigentiam Deus superare non possit ei quæ contravenire. Rursus si dicas, istam repugnantiam venire ex impossibilitate for-

formali, quia qui præbuit assensum præmissis, quamvis vel per nimiam ad alia objecta attentionem, vel diversionem animæ, possit non exire in actum conclusionis, est tamen impossibile naturaliter, ut exeat in actum dissensus. Nam formalis impossibilitas, debet esse in præsentia utriusque formæ, jam autem quod fieri non possit dissensus, non fit ex impossibilitate, cum assensu, quia hic non est exhibitus ut supponebatur. Deinde si dicas impossibilitatem istorum actuum oriri, ex impossibilitate principiorum, istud etiam est falsum, quia principium utriusque est eadem anima. Denique non aliunde hæc impossibilitas oriri potest, quam ex eo quod objectum intellectui repræsentetur per unum actum, ita ut determinet intellectum, reddatque impotentem tendere in illud objectum, per actum oppositum. Quod ulterius infundatur huic principio; quia intellectus vero sibi proposito dissentiri non potest. Sed id etiam non convincit, quia quærere restat, cur saltem aliunde intellectus determinari non possit, v.g. ad dissensum, cur item, licet intellectus vero dissentiri non possit, etiam tunc dissentiri non possit quando simul, apparenter, videretur falsum.

RESPONDETUR, Hoc argumentum non tam esse fundamentum positivum, quam relabi in negativum, scilicet non implicare contradictionem determinari intellectum à DEO contra exigentiam ejusdem, & quod impossibilitatis hujus nulla sit ratio, hic autem est intentum examinare non nisi positiva fundamenta, cui ipsi negativo fundamento responderi potest, per principium negativum, Non implicare scilicet contradictionem, dari aliquas tales duas formas intentionales, quarum utraque essentialiter exigit non produci simul aliam sibi oppositam, adeoque exigere assensum, ut illo posito, non ponatur dissensus. Immerito etiam assumit arguens quod ut dicantur aliqua impossibilia formaliter, sit necesse, ut utrumque existat, & unum tollat aliud, sufficit enim unum esse, & non posse esse nisi unum, per hoc enim sufficienter formalisatur impossibilitas formalis, ad eum modum, quo species infima animalis rationalis, quæ est homo, excludit aliam speciem infimam hominis hujus, seu talis hominis.

TERTIUM FUNDAMENTUM Ejusdem Oviedo. Ideo non possumus intendere, simul ambulare & non ambulare, quia

objecta proponuntur ut impossibilia, & voluntas, in objectum apprehensum ut impossibile, ferri non potest, etiam si in illud ut possibile apprehensum, sponte feratur, Ergo tota ratio propter quam voluntas non potest ferri in deambulationem & negationem ejusdem, est, ex defectu propositionis, attrahentis ad eos actus, & retrahentis. Sed defectus propositionis potest suppleri à Deo, Ergo potest illud impedimentum tolli.

RESPONDETUR quod defectus, qui facit, ne possit simul intendi deambulatio & non deambulatio, immediate non referatur in defectum propositionis utriusque partis, sed ultimare refertur in ipsorum objectorum impossibilitatem, quæ objecta quia DEUS non potest reddere compossibilia, nec ullâ vi poterunt simul intendi, adeoque & proponi. DEUS autem potest supplere defectum, determinando ad propositionem objectorum, sed non nisi compossibilem.

QUARTUM FUNDAMENTUM Ejusdem. Impossibilitas assensus & dissensus, oritur ex solo defectu principii determinantis animam ad utrumque habendum, sed hic defectus potest subveniente DEO auferri.

RESPONDETUR Impossibilitatem illam potius oriri ex oppositione formali assensus & dissensus, quas oppositiones formales, repugnat à Deo auferri.

QUINTUM FUNDAMENTUM est ex iis quæ adducit Ariaga. Datur apprehensio cursus & non cursus simul coexistens. Ergo assensus & dissensus de cursu poterunt etiam secum stare.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia experientia probat, nullam esse formalem impossibilitatem, in dictis actibus. Probat autem impossibilitatem eadem experientia, quæ ostendit assensum & dissensum nunquam secum stare, postque stare non probatur argumento positivo. Quando autem viget à paritate quod si possit dari simplex contentia in re impossibili, possit etiam dari efficax amor, & odium ad hoc etiam prædicta disparitas applicari debet. Concedimus quidem quod intellectus possit judicare utramque partem contradictionis esse probabilem, hoc est, quod neutra habeat rationes cogentes ad determinatè ferendū judicium; Sed non potest judicare utraq; contradictionis partem esse probabilem.

babilem hoc sensu, quasi indicet esse probabile, utramque partem simul existere, indicaret enim probabile, esse & non esse, simul poni.

Punctum Difficultatis 3.

*Verum stare secum possint scientia
& opinio.*

Non est difficultas, an possint secum stare scientia & opinio de diversis objectis. Si enim stare non possunt, aut omnia sciremus, aut omnia nesciremus. Ponamus enim, quod vel unus actus scientiæ habeatur, jam non poterit haberi actus opinionis de aliis objectis. Quia hic est impossibilis cum actu scientiæ. Hinc, si de aliis objectis experiamur nos notitias habere, inferre debebimus, illas esse scientificas non opinativas. Idem proportionaliter dicendum, quod non possemus scire, si vel semel opinemur. *Procedit itaque difficultas.* Non nisi de scientia & opinione circa idem objectum. Agendo autem de scientia & opinione circa idem objectum, agi potest 1. an actus secum stare possent simul elicit. 2. an possint stare ipsi habitus simul. *In hoc puncto sunt divisi Auctores.* Quod habitus & actus scientiæ possint stare cum habitu & actu opinionis idque de eodem objecto. Negat Scotus, & cum eo Bartholomæus Amicus. Affirmant Ariaga & Oviedo cum plerisque nostris, Notat Suarez recentior tractatu Logico numero 165. in opinione duplicem formidinem spectari posse. Primo extrinsecam, quæ se tenet ex parte subjecti, & est dubietas & vacillatio intellectus, in assentiendo objecto, eo quod dubitet, ne forte objectum aliter se habeat. Jam autem formidinem intrinsecam dicit se tenere ex parte cognitionis, & est essentialis opinioni. Hac explicatione formidinis posita. Censent aliqui scientiam cum opinione involvente extrinsecam formidinem, stare non posse, inter quos est novissimè recentior Suarez Loco citato numero 178. Inferiusque docet ne divinitus quidem stare posse scientiam cum opinione extrinsecam formidinem habente, Licet possit stare, cum habente intrinsecam non nisi formidinem.

DICENDUM EST *Universaliter actum scientiæ posse stare cum opinione etiam extrinsecam formidinem habente.*

PROBATUR I. Negativo argumento, quia scilicet non implicat contradictionem, ut videbimus solvendo argumenta.

PROBATUR 2. & supponitur quod unus idemque effectus, possit habere causas & neces-

sarias & non necessarias. Quod supposito sic formatur argumentum. Vel potest intellectus etiam naturaliter cognoscere utramque illam causam vel non potest, si non potest, cur non? & si in illatione conclusionis, potest simul relucere utraque præmissa, nexûsque utriusque inter se, & cum medio termino, cur non etiam simul movere poterunt assensum, idque adhuc duplicem, duæ illæ causæ; & si in hac propositione: Ens non est nihil, potest relucere in eodem actu utrumque contradictorium, cur in diversis actibus non poterunt relucere causæ necessariæ & non necessariæ? Ergo opinio & scientia simul secum stare poterunt, quia causæ necessariæ generant scientiam, & non necessariæ generant opinionem.

PROBATUR 3. Fieri potest ut simus dubii de aliqua sententia. In processu cogitationis potest naturalis demonstratio occurrere, tunc quæro vel potest dici simul: priores illæ rationes non notificant verum sine formidine, posteriores notificant sine formidine, vel non potest? si non potest, cur non? si autem potest, Ergo scientia ad titulum demonstrativum, & opinio ad titulum priorum rationum simul stare poterit.

OBJICITUR I. ex recentiori Suarez. Intellectus per scientiam judicat objectum non posse aliter se habere, per opinionem verò attinguntur rationes dubitandi, quod possit aliter se habere, intellectus autem non potest sibi persuadere duo contradictoria, qualia sunt posse & non posse, aliter se habere.

RESPONDETUR. Posse ex vi harum rationum, & non posse ex vi earundem rationum, aliter se habere, sunt contradictoria. Non sunt autem contradictoria, si sunt secundum diversas rationes. Quia autem in præsentī procederet illa persuasio secundum diversas rationes, non esset persuasio contradictoriorum. Respicit hæc ratio, quod in contradictoriis, debeat verificari non tantum idem, sed de eodem, & quidem ratione ejusdem.

OBJICI POTEST 2. ex Oviedo hic controver. §. punct. 3. de objecto de quo certus sum certitudine scientifica, non potest admitti formido, reddit enim intellectum ita certum, ut in nullam suspensionem oppositi cadere valeat.

RESPONDETUR ex vi motivi scientifici, nulla suspicio cadere potest in intellectum nullaque formido, nego tamen quod ex vi alius motivi, cadere non possit; & quod idem objectum per medium scientificum cognoscatur, imperinens est ad adimendam formidinem alteri motivo annexam, quia opinativum medium, semper est opinativum, adeoque nec extrahibile ad gradum scientiæ, & sicut certitudo adhesiva, non adfert cert-